

מדינת ישראל

בתי הדין הרבניים

ב"ה

תיק 1315423/1

בבית הדין הרבני הגדול ירושלים

לפני כבוד הדיינים:

הרב אליעזר איגרא, הרב שלמה שפירא, הרב מיכאל עמוס

המערער: פלוני (ע"י ב"כ עו"ד בנימין לוריא)

נגד

המשיבה: פלונית (ע"י ב"כ עו"ד לאה אליאב)

הנדון: תוקף כריכה למרות טענה לפגם בטופס התביעה ולמרות הגשת תביעה לבית המשפט בין הגשתו לפתיחת תיק הרכוש ותשלום האגרה בגינו

פסק דין

א. לפנינו ערעור על החלטת בית הדין הרבני האזורי ירושלים כי הסמכות לדון בשאלת חלוקת רכושם של הצדדים נתונה לו ולא לבית המשפט לענייני משפחה.

טרם דיון והכרעה לגופם של דברים נציין כי התיק שנפתח לצורך ערעור זה נושא את הכותרת "העברה פסילה של הרכב או דייין", ולא היא. איננו יודעים אם מדובר במשגה של מזכירות בית הדין או בטעות או הטעיה מצידו של המערער, אולם שאלת הסמכות – אף שהתוצאה המבוקשת בה דומה לזו המבוקשת בטענת פסלות: הוצאת העניין מידי בית הדין שדן בו – אינה טענת פסלות לפי מהותה, ואף התוצאה המתבקשת בה שונה, למרות הדמיון האמור, שהרי שטענת פסלות מתבקשת העברת העניין לדיין או הרכב אחר בבית הדין ואילו בטענת סמכות – אל מחוץ לכותלי בית הדין.

נפקות לאמור יש גם בנוגע לזכות הערעור. החלטת בית דין שלא לפסול עצמו מקימה זכות ערעור, ולעומתה החלטת בית הדין כי הסמכות שלו היא (בניגוד להחלטה כי הסמכות אינה שלו) אינה מקימה זכות כזו אלא מצריכה בקשת רשות ערעור. בענייננו נפתח תיק ערעור ללא שתקדם לו רשות ערעור כתוצאה של הטעות האמורה. בדיעבד ומשלא העלתה המשיבה את הטענה בדבר צורך ברשות ערעור לא מצא בית הדין לנכון למחוק את הערעור ולהורות על הגשת בקשת רשות ערעור תחילה, אולם חובתנו להעמיד דברים על דיוקם ומבוקש ממזכירות בית הדין לשים לב להבא להבדל שבין טענת פסלות לטענת סמכות ולצורך להקפיד לפתוח תיק מתאים לטענה הנטענת.

ב. ולגופם של דברים:

המשיבה תבעה גירושין בח' בטבת התשפ"א (23.12.20) ואולי יומיים קודם לכן – על טופס כתב התביעה מצוין 21.12 – אולם הוא נשלח ככל הנראה בפקס או בדואר אלקטרוני ובפועל נקלט במועד האמור, כפי שמלמדת חותמת "התקבל" שהוטבעה עליו וכפי שמלמד מועד פתיחת התיק המערכת הממוחשבת. בית הדין האזורי נקט בהחלטתו מושא ערעור זה את המועד המוקדם

מדינת ישראל

בתי הדין הרבניים

מן השניים כמועד פתיחת התיק, אולם לאמיתו של דבר אין לכך נפקות ואף טענות הערעור אינן עוסקות בכך וממילא פטורים אנו מלענות בדבר.

בכותרת הטופס הסטנדרטי שאותו מילאה והגישה למזכירות בית הדין נאמר "פתיחת תיק תביעת גירושין והכרוך בגירושין". כותרת זו אומנם אינה מחייבת כי התביעה תכלול את כל הכרוך בגירושין, ועל הדברים להילמד מגופו של כתב התביעה, אולם לא בכדי ציינו זאת. וכפי שייאמר עוד להלן.

בפרק העוסק, במסגרת טופס זה, ברכוש, פירטה המשיבה את זכויות הצדדים בקרנות פנסיה והשתלמות ובתת הפרק העוסק במיטלטלין צוין אוסף תמונות של הצייר דוד לבקובסקי.

למרות האמור לא נפתח בבית הדין, באותו מועד, תיק חלוקת רכוש ולא נגבתה אגרה בעבור תיק כזה. הצדדים התגרשו בכ"ו בניסן התשפ"א (8.4.21). אולם כחודש ומחצה קודם לכן בט' באדר התשפ"א (21.2.21) התקיים דיון בעניינם בבית הדין ובמהלכו הגיעו להסכמות לגירושין.

בדיון זה עלתה סוגיית הרכוש – פרוטוקול הדיון אומנם לוקה בחסר וכפי שצוין בו הסיבה לכך היא תקלת מחשוב שבעקבותיה כפי הנראה "נפל" המחשב תוך כדי דיון וחלק מהפרוטוקול לא נשמר. מכל מקום מהמשכו של הפרוטוקול נראה כי בחלק הדיון שתיעודו אבד התגלעה המחלוקת בשאלת הסמכות. האיש אמר, ולפי ההקשר וההמשך נאמרו הדברים בזיקה לתביעת הרכוש "היא כורכת תביעה שממציאה ולא הגישה". הצדדים הגיעו להסכמה שתועדה בפרוטוקול, ושברקע לה כפי הנראה המחלוקת האמורה, "שאם הסמכות לדון ברכוש תהיה של בית הדין או הצדדים מקבלים עליהם שבית הדין ידון לפי זכויות וחובות של חוק יחסי ממון". בית הדין אישר הסכמה זו בהחלטה לפרוטוקול, במקביל העלו הצדדים על הכתב הסכם שבו נאמר כי הם מסכימים להתגרש, האישה מוחלת על כתובת ושאר התביעות יידונו לאחר הגירושין – ללא שייאמר היכן יידונו. הסכם זה אושר אף הוא בהחלטה של בית הדין שנחתמה יומיים לאחר מכן.

בהמשך לאמור ולמחלוקת נוספת שהתגלעה בין הצדדים בסוגיית הסמכות – בנוגע לסמכות לפסוק את מזונות הילדים – קיים בית הדין האזורי הליך שבסופו נתן את ההחלטה מושא הערעור שלפנינו שבה נאמר:

[...] האישה הגישה תביעת גירושין כרוכה ביום 21.12.2020 (אם כי התיק נפתח במזכירות בית הדין רק ביום 23.12.20). בפועל נפתחו תיקי מזונות ילדים, אישה וכתובה, אך כתב התביעה שהוגש עסק גם ברכוש, אלא שלא נפתח בפועל תיק רכוש.

האיש הגיש תביעת משמורת והסדרי שהות לבית המשפט, וכן הגיש לשם תביעת רכוש בפברואר 2021. בית המשפט הורה לו להגיש תביעה מתוקנת, והוא הגיש אותה ביום 4.3.2021.

בדיון הראשון שהתקיים בית הדין הביא אותם בית הדין להסכם גירושין שלפיו מותרת האישה על כתובתה ושאר הנידונים יידונו לאחר הגט. בעקבות זאת התגרשו הצדדים ביום 8.4.21.

בית הדין הורה לצדדים לסכם בקצרה את טענותיהם בעניין הסמכות.

האיש טוען שהסמכות הן ברכוש הן במזונות הילדים נתונה לבית המשפט. נימוקיו הם שלאור החלטת בית המשפט העליון בבע"מ 7628/17 אין לבית הדין סמכות לדון במזונות הילדים בלי הסכמת שני הצדדים.

מדינת ישראל

בתי הדין הרבניים

באשר לרכוש: מכיוון שלא הוגשה תביעת רכוש אין לבית הדין סמכות בעניין. גם יש חלק גדול של הרכוש שלא נכרך. גם האישה לקחה את כל המיטלטלין, ואם כן תביעתה לא נעשתה בתוסלב.

מאידך גיסא, האישה טוענת שהחלטת בית המשפט העליון בבע"מ הנ"ל אינה מחייבת את בתי הדין הדתיים לפי האמור בסעיף 15 של חוק יסוד השפיטה, שרק בג"ץ יכול לחייב את בתי הדין הדתיים. לכל הפחות היא מבקשת שבית הדין יפסוק מזונות זמניים ומזונות עבר.

באשר לנושא הרכוש: הוגשה תביעת רכוש בכרוך לגירושין אלא שבגלל טעות של המזכירות לא נפתח תיק רכוש. האישה שילמה כל אגרה שהורו לה לשלם.

דיון והכרעה

לאחר העיון בסיכומי הצדדים מחליט בית הדין כדלהלן:

א. בעניין מזונות הילדים, בית הדין אינו מקבל את טענת האישה כי בע"מ אינו מחייב את בית הדין. אין ספק שאין מקום לומר שהחלטה של בית המשפט העליון בעניין סמכות בית הדין או בית המשפט תחייב את בית המשפט ולא את בית הדין בו בעת שהחלטה מתייחסת באופן ישיר לשאלת הסמכות, ולפי עמדת בא כוח האישה ייתכן ששתי ערכאות שונות יטענו כל אחת לסמכותה באותו נושא עצמו ושתייהן יצדקו, והרי אין שני מלכים משמשים בכתר אחד.

ב. עם זאת, בע"מ הנ"ל נאמר כי הסמכות שהעניק המחוקק לבית הדין הדתי בעניין המזונות בסעיף 3 לחוק שיפוט בתי הדין הרבניים היא במזונות זמניים ומזונות עבר. לפיכך יש לבית הדין סמכות בשני נושאים אלו. עם זאת ברור שאם בית המשפט כבר עוסק בעניינים אלו מיותר לעסוק בזה במקביל לבית המשפט. לפיכך על הצדדים לשלוח לנו עדכון תוך שבעה ימים היכן הדברים עומדים בבית המשפט כעת.

ג. באשר לרכוש, מתוך עיון בכתב תביעת הגירושין רואים בעליל שהאישה כרכה את נושא הרכוש לתביעה, וזה מוכיח את טענותיה בדבר טעות אנוש שאירעה במזכירות. תקנות הדיון בדבר הגשת תביעה ואופן הגשתה מדברות רק על הגשה בכתב של התביעה, וזה אכן נעשה במקרה דנן. לא מדובר שם על פתיחת תיק ותשלום אגרה. אומנם לפי תקנות אחרות אין להזדקק לתיק שלא שולמה עליו אגרה כדין, אך עם זאת מדובר בנושא טכני גרידא שניתן לתיקון, וכאשר יתוקן הוא יתוקן למפרע, ואין זה נחשב שהתביעה הוגשה מעת תשלום האגרה אלא מעת הגשת התביעה.

ד. באשר לטענת האיש בדבר אי-כריכת כל הרכוש, ופירוט מיטלטלין ששייכים למשפחת האיש – הדבר יתברר במסגרת הדיונים. מכל מקום אין בזה כדי לשלול את סמכות בית הדין במה שנכרך כדין.

ה. לפיכך יש לבית הדין סמכות לדון בתביעת הרכוש שהגישה ופירטה האישה בכפוף לפתיחת תיק פיזית ותשלום אגרה תוך הבהרה שזמן הפתיחה המשפטי של התיק הוא אותו זמן שבו נפתח תיק הגירושין.

ג. טרם ניגש לעניין שלפנינו מוצאים אנו לנכון להעיר על החלטת בית הדין בעניין הסמכות בשאלת המזונות. על החלטה זו לא הוגש ערעור לפנינו ולפיכך אין האמור להלן חלק מליבת פסק דינו אלא בגדר אמירת אגב, אולם כדי למנוע מכשול במקרים אחרים חובתנו לאומרה:

מדינת ישראל

בתי הדין הרבניים

לדעתנו צדקה המשיבה דנא בטענתה כי החלטת בית המשפט העליון בבע"מ 7628/17 אינה מחייבת את בית הדין. טענה זו נסמכה, בצדק, על לשון סעיף 15 לחוק יסוד השפיטה, ולא היה מקום לדחותה מכוח הסברה "שאינן מקום לומר שהחלטה של בית המשפט העליון בעניין סמכות בית הדין או בית המשפט תחייב את בית המשפט ולא את בית הדין בו בעת שהחלטה מתייחסת באופן ישיר לשאלת הסמכות". הוראת החוק ברורה היא ואף אם כפי שהניח בית הדין עשויה היא ליצור תסבוכת משפטית במקרה מסוים, "ששתי ערכאות שונות יטענו כל אחת לסמכותה באותו נושא עצמו ושתייהן יצדקו", כלשון בית הדין קמא – אין בכך כדי ליצור יש מאין, חובה של בית הדין לאמץ את עמדת בית המשפט העליון במקום שבו המחוקק לא הורה על חובה כזו. החשש לתסבוכת כזו, יוער, גם אינו גדול שכן כתוצאה של כיבוד הערכאות הנהוג והמקובל בדרך כלל לא ייתנו שתי הערכאות החלטה בעניין הסמכות, וממילא: אם בית הדין ייתן את ההחלטה – ייתן אותה בהתאם להוראות החוק ולפסיקות המחייבות אף אותו, ואם בית המשפט ייתן את ההחלטה – ייתן אותה גם על פי פסיקות נוספות המחייבות אותו אף שאינן מחייבות את בית הדין, ובכל אחד מהמקרים תכבד הערכאה האחת את החלטת הסמכות של חברתה.

אומנם ייתכן מצב שבו תינתנה החלטות סמכות שונות בשל "טעם מיוחד" המתיר סטייה מעיקרון כיבוד הערכאות, אלא שאפשרות זו אינה תלויה באי-כפיפותו של בית הדין להוראת בית המשפט בהליכי בע"מ בכלל ובהליך בע"מ 7628/17 בפרט, ואינה סיבה להכפפת בית הדין לפסיקה שעל פי חוק אינה מחייבת אותו.

לעניין זה נציין כי מותב אחר של בית דיננו (שהעומד בראשו עומד גם בראש מותב זה) נתן לא מכבר פסק דין ארוך ומפורט (בתיק 1250217/3, פורסם) שבו נדונה סמכות בית הדין בענייני מזונות נוכח פסיקת בית המשפט העליון בבע"מ 7628/17 ובו התבאר ככל הדברים האלה, ובנוסף לכך התבאר התם כי נראה גם כי חידושו של בע"מ 7628/17 כלל אינו 'הלכה' ואינו מחייב אף את בתי המשפט שכן (א) חידוש זה המיוחס לפסק הדין בבע"מ 7628/17 למעשה אינו חלק מדעת הרוב שבו אלא חלק מעמדתו של כבוד השופט מזוז בלבד, ופסיקה בדעת רוב אין אלא בשאלה העקרונית אם הלכת שרגאי (שאכן מחייבת גם את בתי הדין) עודנה 'חיה ונושמת' וכוחה במונתה, אם לאו; (ב) חידוש זה הוא בגדר סטייה מהלכות קודמות שקבע בית המשפט העליון עצמו, אם ביקש בית המשפט העליון לקבוע בו הלכה חדשה, צריך היה הדבר להיעשות בדרך הנהוגה בכגון דא, בהרכב מורחב וכו', ולא כך נעשה. ראה כאן: [סמכות בית הדין בעניין מזונות הילדים לאחר הלכת שרגאי – בחינת ההלכות המשפטיות הוותיקות והחדשות ומעמדן – 1250217-3 – ביה"ד הגדול.](#)

ד. ובחזרה לענייננו:

בסוגיית הרכוש, לעומת סוגיית מזונות הילדים, קבע בית הדין כי הסמכות נתונה לו ועל החלטתו זו – הערעור שלפנינו.

המערער טוען כי מאחר שבמועד הגשת תביעת הגירושין, ולמעשה אף במועד הדין האמור, לא נפתח תיק "חלוקת רכוש" בבית הדין ולא שולמה אגרה בעבורו, לא הייתה כריכה של תביעה זו בתביעת הגירושין. עוד טוען הוא כי בטופס הגשת התביעה הנזכר לעיל לא סימנה המשיבה "וי" בסעיף של חלוקת הרכוש, לציין כי כוונתה לתבוע את חלוקת הרכוש בכרוך לתביעת הגירושין וכמו כן לא פירטה רכוש משותף אלא את אוסף התמונות שלא זו בלבד שאינו כל הרכוש המשותף אלא שלדעתו אינו רכוש משותף כלל ואף לא רכוש שלו אלא רכוש של משפחתו. לדעתו משמעות דברים אלה היא כי לא הייתה כלל תביעת רכוש כרוכה באותה שעה ולחילופין כי כריכת הרכוש לא הייתה כנה בשל העדר פירוט.

מדינת ישראל

בתי הדין הרבניים

המשיבה דבקה בעמדה שהציגה גם בבית הדין קמא כי בכתב תביעתה אכן התכוונה לכלול את הרכוש וכי העדר פתיחת תיק ייעודי לכך וממילא גם העדר תשלום האגרה אינם אלא תולדה של טעות אנוש של מזכירות בית הדין שקיבלה את כתב התביעה בדואר אלקטרוני, פתחה על בסיסו את התיקים והורתה למשיבה את סכומי האגרה שעליה לשלם.

המשיבה מבארת את הותרתם של תתייהסעיפים הראשונים שבסעיף הרכוש כשהם ריקים מתוכן בהעדר מה למלא בהם: סעיפים אלה מיועדים לציון דירה משותפת ורכב משותף וכאלה לא היו לצדדים. בהגיעה אל תתי הסעיפים שבהם היה לה מה למלא אכן פירטה כאמור את קרנות הפנסיה וההשתלמות שהן הרכוש המשמעותי בר החלוקה שהיה לצדדים (וכן מילאה כאמור את הסעיף הנוגע למיטלטלין). את העדר סימונה "וי" היא מסבירה כתוצאה של הדילוג על תתי הסעיפים הראשונים, כנ"ל, שעזמו דילגה בטעות על הסימון שמקומו בתחילת סעיף הרכוש כולו, צמוד לתת הסעיף הראשון.

כן עומדת המשיבה על טענת המערער כי נטלה מיטלטלין אחרים על דעת עצמה ולא כללה אותם בכתב התביעה וטוענת מנגד כי בעת הגשת התביעה החזיק המערער ברוב מיטלטליהם של הצדדים מכוח המשך מגוריו בדירה שבה גרו יחדיו עד לפירוד ביניהם (בשכירות). כך משיבה היא גם על הטענה כי המיטלטלין שכן פורטו – אוסף הציורים – אינם בבעלות הצדדים כלל, ועניין זה, טוענת היא, שנוי במחלוקת ואמור להתברר בבית הדין במסגרת בירור התביעה.

עוד טוענת המשיבה כי עד מועד הדיון בבית הדין שבו העלתה את תביעת הרכוש במפורש (לשיטתה: בשנית, מלבד העלאתה בכתב התביעה) לא קנה בית המשפט סמכות לדון בתביעתו של האיש שהוגשה בכ"ט בשבט (11.2), כעשרה ימים לפני הדיון בבית הדין, שכן בית המשפט קבע בל' בשבט (12.2) כי כתב תביעתו של האיש חסר פירוט ולוקה בעוד שלל פגמים.

כתב תביעה מתוקן הגיש המערער לבית המשפט רק בכ' באדר (4.3) – שבועיים לאחר הדיון בבית הדין שבו עלתה התביעה כאמור, ומכאן: אם גם נקבל את הטענה כי כתב התביעה שהגישה המשיבה אינו עולה כדי כתב תביעה כרוכה ואינו מקים את סמכות בית הדין לדון בחלוקת רכושם של הצדדים, הרי במקביל יש לומר כן במשנה תוקף בנוגע לכתב התביעה הראשון שהגיש המערער לבית המשפט שלגביו אף קיימת החלטה שיפוטית שקבעה כי לוקה הוא בחסר כאמור, ואם כך ייאמר הרי תהיה התוצאה כי קנה בית הדין את הסמכות – גם אם לא מעת הגשת התביעה – משעה שעלתה התביעה הרכושית במהלך הדיון בבית הדין, ועדיין קודם להגשת התביעה המתוקנת לבית המשפט.

לפיכך מבקשת המשיבה לדחות את הערעור ולהותיר את קביעת בית הדין האזורי כי הסמכות נתונה לו על מכונה.

הצדדים הופיעו לפנינו בדיון ועמדותיהם נשמעו בעל פה בנוסף לאמור בכתבי הערעור והתשובה, אולם לא הוסיפו דבר מהותי על האמור לעיל. המערער חזר על טיעוניו תוך שהוסיף כי אומנם טענותיו אינו מהותיות אך בנוגע לסמכות נדרשת דקדקנות בפרוצדורה ואף אם החוסרים שבכתב התביעה אינם אלא תולדה של טעות "על טעויות משלמים".

בנוסף לכך שב וטען כי אין לייחס את אי־פתיחת התיק ואי־תשלום האגרה לטעות מזכירות, אלא למעשים שבכוונת מכוון מצד המשיבה.

ה. לאחר בחינת הטענות האמורות באנו למסקנה כי דינו של הערעור להידחות.

מדינת ישראל

בתי הדין הרבניים

המערער לא הראה כל טעות של בית הדין האזורי בהלכה או בחוק ואף לא טעות בעובדות או בשיקול הדעת. המשיבה תבעה גירושין וכרכה בתביעת גם את ענייני הרכוש כדת וכדין.

מבחנה העיקרי של כנות הכריכה הוא בפירוט ופירוט אכן יש בכתב התביעה.

יודגש: אין מדובר בפירוט רכוש של המערער – רק או בעיקר – כדרך שנוהגים לעיתים בעלי דין המגישים תביעות שאינן בתום לב וכורכים שלא בכנות, המבקשים לחלוק ברכושו של הזולת אך לא בשלהם בבחינת "שלי – שלי ושליך – שלי". לא כך נהגה המשיבה שפירטה את קרנות הפנסיה וההשתלמות של שני הצדדים כשנראה בעליל כי זכויותיה שלה עודפות בהרבה על אלה של המערער. לא כך נוהג מי שאינו כן בתביעת הרכוש.

אייפירוט של מיטלטלין, אף אם לא נקבל את טענות המשיבה בענייננו, אינו יכול להיחשב חוסר פירוט שפוגם בכריכה, שכן לא ברור שזויים של הללו ומסתבר כי בהשוואה למה שכן פורט מדובר בזוטידברים (ונציין כי בטופס הסטנדרטי האמור מתבקש התובע לפרט את המיטלטלין המשמעותיים בלבד), וכך מכל שכן אם אכן באותה עתה כבר הייתה חלוקה בפועל של חלק מהמיטלטלין, ולדוגמה בלבד: הלוא המערער עצמו טוען כי המשיבה נטלה אחת משתי מיטת חדר השינה של הצדדים, לאמור: את השנייה הותירה ברשותו. שעה שמיטלטלין מחולקים בפועל אין לצפות מבעל דין לפרט את הצורך במתן גושפנקה פסיקתית לחלוקתם, ואף אם לבסוף ייעשה כך – אין לראות באייפירוט בקשה זו בכתב התביעה אות להעדר כנות שלה.

סימון "וי" אינו דרישה המעוגנת בחוק, בתקנה או בפסיקה, אין הוא אפילו בבחינת זוטרי דברים ואין מקום לגביו לטענות בדבר צורך בדקדקנות ובעמידה בכללי פרוצדורה, שכן אין דרישה פרוצדורלית כלשהי בענייננו. כל שיש לו מקום הוא ללמוד לפי העניין ולקרוא את הכתוב: סימונו של "וי" בסמוך לשורה שבה נאמרת הבקשה לפסוק בענייני הרכוש הרי הוא ככתיבת המשפט "אני מבקש שבית הדין יפסוק" על ידי בעל הדין עצמו בקצרה ובתמצית. בעל דין שסימן "וי" יכול אפוא לטעון כי ביקש שבית הדין יפסוק בעניין שלגביו סימן כן, אף אם לא פירט מאומה מלבד זאת, אלא שיהיה עליו להתמודד עם הטענה כי חוסר הפירוט משמעותו חוסר כנות. בעל דין שלא פירט וגם לא סימן לא יוכל כמובן לטעון כי ביקש פסיקה בעניין, שהרי אין זכר לבקשה זו לא בפירוט ולא בתמצית, בסימון "וי". אולם בעל דין שפירט את הנכסים – מה לנו אם בנוסף לפירוט כתב גם בתמצית, היינו סימן "וי", אם לאו? לא די אולי בתמצית ללא פירוט, אך שלא די בפירוט ללא תמצית – זאת לא שמענו.

ועוד זאת נאמר כי בעוד המערער טוען כי הטופס מולא בידי באת כוח המשיבה – ומשכך, שלא כבמקרה שבו מולא טופס או מוגשת תביעה בידי בעל דין שהדיוט הוא, יש לייחס משמעות לסימון או לאיסימון או לפירוט נוסף שאולי מצופה היה שיעשה – עיון בטופס מלמד כי חלקים ממנו אומנם מולאו בידי באת כוח המשיבה (שהמילוי בידיה ניכר גם בניסוח בחלק מהמקרים המתייחס למשיבה בגוף שלישי "האישה"...), אך חלק הרכוש מולא בכתב יד שונה, כתב ידה של המשיבה עצמה, וברור מכך כי התכוונה אכן לתבוע את חלוקת הרכוש בבית הדין, וחסרים ככל שישנם אינם אלא תולדת המילוי של חלק זה, אכן, בידי הדיוט.

ו. צודקת גם הטענה בדבר כריכה במהלך הדיון עצמו, שכן הדין עם המשיבה כי אם נראה את תביעתה כתביעה הלוקה בחסר שאינה מקימה סמכות יש לראות בעין זו גם את התביעה שהוגשה לבית המשפט, ותביעה מתוקנת הוגשה לבית המשפט רק לאחר שהועלתה גם בדיון בבית הדין, אך אף שטענה זו צודקת היא – אין בה צורך שכן הסמכות אכן נקנתה כבר מעת הגשת התביעה הראשונה.

מדינת ישראל

בתי הדין הרבניים

ז. נפסק כבר לא אחת כי כריכה אינה חייבת להיות בפתיחת תיק פורמלי, יכולה היא שתהיה במהלך הדיון וכל שכן במסגרת כתב התביעה שהוגש בתיק הגירושין. אכן כשבעל דין מגיש תביעה ובמודע נמנע מתשלום אגרה הנדרשת ממנו תימחק ממילא התביעה ולא תיקנה הסמכות, ובמצב כזה יש מקום גם לטעון כי אי-התשלום מלמד על חוסר הכנות בכריכה, אולם כשבעל דין לא נדרש לשלם – גם אם בשל טעות מזכירות, אין מקום לקביעה כזו.

לעניין זה נעיר גם כי ניכרים הדברים שאכן מדובר במשגה של מזכירות בית הדין, שכן לולי כך היינו חוזים בתיק חלוקת רכוש שאכן נפתח, בבקשה לתשלום אגרה ובתיעוד של סגירת התיק עקב אי-תשלום. העדר תיק מכול וכול שעה שבכתב התביעה מוזכר עניין הרכוש אינו יכול להיות מוסבר על ידי מחדל כביכול של המשיבה עצמה, שהרי כתב התביעה שוגר למזכירות בית הדין בפקס או דואר אלקטרוני ועל בסיסו נפתחו התיקים שנפתחו ללא נוכחות התובעת תוך שלאחר מכן מתבקשת היא להשלים את תשלום האגרה. לטעויות של מזכירות בית הדין עדים אנו לעיתים – והלוא בראשית דברינו כבר עמדנו על שבתיק זה עצמו חלה טעות שכזו, וכל הדיון בערעור זה ללא שתקדם לו בקשת רשות ערעור הוא תולדתה, עדים אנו לעיתים גם לבעלי דין הטופלים את משגייהם על המזכירות, אך כשניכר הדבר כי אכן עם מזכירות בית הדין תלין המשוגה – אין מקום לפגוע בזכויותיו של בעל דין בגינה או לטעון כי לא ייתכן שמהזכירות שגתה ואך "תרגיל" מצידה של המשיבה הוא.

אי-תשלום האגרה כשלעצמו אינו פוגם בסמכות, נוכח הפסיקה הנזכרת הגורסת כי אין הכריכה נעשית בהכרח במתכונת קבועה הנתונה במיטת סדום של פתיחת תיק פורמלי העומד בפני עצמו.

ח. אין באי-התשלום אף כדי לשלול את מעמדה החוקי של החלטת בית הדין שקבעה את הסמכות.

אומנם הוראת סעיף 3(א) לתקנות הדיינים (אגרות), תשי"ז – 1957 היא "לא ייזקק בית דין להליך או לענין מן המפורטים בתוספת הראשונה אלא אם שולמה בעדם תחילה, לפי הוראות תקנות אלה, האגרה הקבועה בתוספת הראשונה והשניה", אך אם שגה בית הדין וסטה מהוראה זו – אין הדבר מאיין את החלטתו, כפי שמורה בפירושו סעיף 3(ב) לאותן תקנות עצמן "אי-תשלום אגרה, כולה או מקצתה, אין בו כדי לבטל מעשה בית הדין בדיעבד".

לפיכך החלטת בית הדין האזורי כי הסמכות לדון בעניין חלוקת רכושם של הצדדים נתונה לו החלטה חוקית היא, למרות נתינתה טרם תשלום אגרה, וצודקת היא מצד תוכנה ומהותה.

ט. סוף דבר:

1. הערעור נדחה.
  2. המערער ישלם למשיבה הוצאות משפט בסך של 10,000 ש"ח שייגבו מן הערובה להוצאות שהפקיד בקופת בית הדין. יתרת הערובה תושב לו לפי הנהלים.
  3. פסק הדין מותר בפרסום בכפוף להשמטת פרטיהם המזהים של הצדדים.
- ניתן ביום ט"ז בטבת התשפ"ב (20.12.2021).

הרב מיכאל עמוס

הרב שלמה שפירא

הרב אליעזר איגרא

עותק זה עשוי להכיל שינויי ותיקוני עריכה